

ENTREVISTA A LLUÍS MARIA DE PUIG, senador del PSC a l'Entesa Catalana de Progrés i membre de la comissió de Venècia del Consell d'Europa

“Treballaré en política sempre, perquè és vocacional”

SALVADOR GARCIA-ARBÓS

EL PUNT, 19/09/10

Ens trobem a fer el cafè en una terrassa sota la seu del PSC a Girona. Parlem de política, polítiques i polítics. De comunicar i d'informar: “Zapatero ha fet la llei de dependència, les pensions... S'ha explicat malament, sí. I Rajoy, què farà?”

- Tothom n'esguerra.

- No sóc sectari: El PSOE, el PSC, el tripartit, tots han comès errors. El meu treball a Europa em dóna una visió més àmplia; les majories canvien; en uns països governen els uns i en d'altres, els altres; els uns tenen raó i els altres, també. Si els polítics són sincers, han de partir de realitats, no de somnis i dèries. Cal procurar que el país vagi bé.

- Quan penseu plegar?

- Ja us ho diré quan toqui. Crec que la meua vida personal no té interès mediàtic. Sembla que em demanes que plegui! Si ho fas, és barrut. De la política no penso plegar mai: una cosa és aquest càrrec o un altre. Treballaré en política sempre, perquè és vocacional. Aquesta pregunta no vull que aparegui com una cosa amb una altra intenció. No em jubilaré fins al cap de molts anys de l'edat de jubilació; mentre pugui treballaré: en el món acadèmic o en la política. Si hi ha un canvi, quan arribi el moment, us ho comunicaré. Els periodistes sereu els primers.

- Els segons.
- Primer, la dona i les filles... Tinc un horitzó bastant ple de coses que no podré realitzar. Hauré de triar. Hi ha un cansament físic. El ritme dels quaranta no és el mateix que el dels setanta. Això no interessa a la gent...

- Tot interessa...
- Hi ha coses que m'agraden més que d'altres, són els meus somnis. Tots pensem arribar a grans amb el cap clar.

- De parlamentari, va dir que teniu límit.
- Ja ho sap tothom, que quan em vaig presentar era la meva última vegada. Ja està dit. Era l'última vegada, segur.

- La gent veiem que Nadal i De Puig són polítics electes des de les beceroles de la democràcia.
- El meu cas és excepcional, per la continuïtat parlamentària. Precisament, de totes les persones que han estat parlamentàries al Congrés i al Senat, només Alfonso Guerra em supera en permanència. És per causa de la meva dedicació europea. Quan podia tornar a la universitat o acceptar ofertes, em van enviar a Europa, i vaig tenir-hi responsabilitats: la presidència de la UEO, la presidència del Grup Socialista al Consell d'Europa, la presidència del Consell d'Europa... Potser ho hauria deixat molt abans. Se'm va dir si volia ser alcalde de Girona.

- Ep!

- Quatre o cinc anys abans que en Quim Nadal plegués. Per les expectatives europees que hi havia aleshores, vaig declinar aquesta oferta tan extraordinària. Aquelles expectatives europees m'obligaven a ser diputat o senador, perquè és cada estat el que envia una delegació del seu Parlament a les organitzacions internacionals. I així he acabat sent president de dues institucions. A més, he tingut ocasions de quedar-me a Europa, a París; em van oferir ser funcionari de la UEO. Mai no he tingut la temptació i les ganes d'anar a viure a Estrasburg. Tampoc m'agradava anar a viure a Madrid o a Barcelona. Per tot plegat, s'ha allargat tant, molt més del compte, la meua etapa parlamentària. Si m'oferien la presidència, ens hauríem tornat tots *boits*, si renunciàvem. Per això m'hi vaig tornar a presentar.

- Com es porta alhora ser a Europa i al Parlament estatal?

- Abans el diputat podia elegir la prioritat, ara el Congrés hi posa restriccions. Per compaginar les dues tasques has de viatjar molt més i anar a totes les reunions del Consell d'Europa quan no hi ha sessió al Congrés o al Senat. És una dedicació exigent: mentre els altres diputats o senadors van a la seva circumscripció, tu te n'has d'anar a Europa. És apassionant, però cansat. Molt exigent, i cal una família que t'ho permeti; en el meu cas, sobretot, la dona, la leto.

- La feina de circumscripció se'n deu ressentir.

- Tot el que m'han demanat els ciutadans, els empresaris i els sindicats, ho he fet. He procurat servir les comarques i he tingut iniciatives. Ara, he fet les coses quan les podia fer. Al principi tot ho feia a Madrid, i avui el 80 per cent de les gestions es fan a la Generalitat. Moltes competències, de feina de circumscripció, la fan diputats al Parlament. El treball a Madrid és més lligat a la legislació de l'Estat. He servit al Parlament

estatal, al Consell d'Europa —tampoc no he pogut fer tot el que m'ha demanat Europa— i a les comarques gironines.

- Us he vist debatre al Consell d'Europa, ara en anglès, ara en francès?
- Que són les dues llengües oficials... Vaig ser dos anys a la Sorbona, quan vaig fer el postgrau amb Pierre Vilar. Sóc francòfon, penso en francès, i en anglès m'he de pensar les paraules. En anglès l'única dificultat és entendre els anglesos.

- I per adobar-ho no heu deixat mai de ser historiador?
- Jo era professor d'història contemporània a la UAB, perquè encara no hi havia UdG. Seguia un bon ritme de publicacions i recerca i, en la mesura del que ha estat possible, he continuat i he fet tantes publicacions com professors d'universitat actius.

- I aquest prodigi?
- Vacances, caps de setmana, avions, aeroports i hotels, en hores mortes. Sistemàticament, m'he endut un petit text històric i l'he transcrit. Tot allò mecànic: lectura, notes, traduccions... ho faig mentre viatjo. L'ordinador ha estat un gran avenç... No et pensis que no ho he aprofitat per visitar ciutats.

- Recentment heu publicat sobre la guerra del Francès?
- Mal anomenada guerra de la Independència. M'hi vaig especialitzar, i és el que he estudiat més. Ara que es commemora el bicentenari, m'han demanat conferències, llibres...

- Que no hi ha gent que s'hi vulgui especialitzar?

- N'hi ha dos o tres de molt bons i gent jove, que ha trobat coses noves. Ara sóc a punt de treure tres o quatre llibres més.

- Tots de l'etapa napoleònica?

- Tots d'aquella etapa del XIX, menys un. El primer de sortir és de temàtica europea. Europa, passat i futur, publicat en anglès i francès, serà el primer. Després ja el publicarem aquí. Un serà sobre la guerra del Francès a Catalunya, grosset, amb les darreres recerques sobre la guerra napoleònica. Un sobre els diputats catalans a les Corts de Cadis. Un altre sobre Álvarez de Castro. Tinc pràcticament acabada una ampliació sobre el que vaig fer de Tomàs Puig, il·lustrat afrancesat i catalanista. Pierre Vilar l'anomenava «el precedent llunyà». Aquest home va dir cent anys abans el que deia Prat de la Riba. I un altre sobre la vida a la Girona del 1808 al 1814: guerra, ocupació, resistència, domini, l'afrancesament, l'annexió de Catalunya a França...

- Els departaments del Ter, del Segre, de les Boques de l'Ebre i Montserrat?

- La segregació de Catalunya del Regne d'Espanya, l'annexió a l'Imperi francès i la divisió en quatre departaments és un dels grans oblits —o ocultació volguda— de la historiografia espanyola. Hi ha documents sobre com es va enfadar Josep I amb el seu germà Napoleó.

- N'heu extret conclusions?

- No els interessa, perquè els trenca la història oficial. Com dir-ne *guerra de la Independència*. En aquell temps ningú no ho deia, la denominació data de molt més tard. Aquí en dèiem i en diem guerra del Francès i els anglesos, *Peninsular war*.

- Intensificareu la història quan deixeu la política parlamentària?
- Si a partir d'un cert moment em dedico més a mi, ho intensificaré, tot combinant-ho amb l'acció política i els organismes de caràcter polític. He de pensar que no tota la vida tindrè la salut d'ara... Jo ja he passat l'edat de jubilació.

- Ja en teniu 65?
- Et semblo més jove? Gràcies!

- Tornareu a la universitat, on l'edat de jubilació és als 70?
- No al lloc que ocupava, però tinc ofertes molt engrescadores. I he de veure en quina universitat.

- M'heu parlat d'acció política?
- Quan plegui de la circumstància parlamentària, m'oferiré al partit per si volen aprofitar la meva experiència en política internacional. I si em demanen representació institucional, m'ho pensaré. Estaré al partit sempre, no penso retirar-me de res.

- Quina és la salut del PSC, el vostre partit?

Diré dues coses que poden semblar contradictòries. Com a organització no té problemes: és cohesionat, sense divisions, amb una amplíssima majoria que dóna suport a la direcció del partit. Internament, hi ha bona salut, però sempre pot perfeccionar-se i millorar. Externament, però, viu un moment de gran dificultat: tenim tres conteses electorals a davant i es preveuen difícils. No pas perquè el PSC hagi fet grans errors.

- Ja ho hem comentat: tothom n'esguerra.

- La composició del tripartit i la deriva dels socis faran difícil les sumes. La clau és fer feina per al país, encara que no estiguem en el govern. A nivell d'Espanya, si els socialistes no guanyen, ens caurà el PP a sobre, i a mi m'espanta. Em fa por que Intereconomía governi. Als municipis espero una gran presència socialista, amb el benentès que en alguns llocs guanyarem i en d'altres perdrem. A les eleccions al Parlament, ja ho veurem.

- Pel que diuen les enquestes, ho tenen magre.

- En el nostre cas, s'ha obert el debat amb grups independentistes més els radicals d'Esquerra. Ara cal que els socialistes expliquem bé que som federalistes: la màxima sobirania del poble de Catalunya en un marc federal, tant a Espanya com a Europa.

- N'esteu convençuts? Fa anys que el PSC predica federalisme, i el PSOE ha governat molts anys.

- Això és qüestió de temps, però exclou dues coses. Primera: la baralla i la confrontació amb la resta d'Espanya. S'ha d'arribar a acords com a Txèquia i Eslovàquia. El trencament faria impossible la independència; si féssim un enfrontament amb Espanya, no ens en sortiríem. S'ha de fer pacíficament i democràticament. Si un dia el 60 o el 70 per cent dels catalans volen la independència, la tindran, i jo treballaré perquè sigui així. Però avui estem lluny d'aquesta realitat. I segona: s'ha de fer de comú acord, si no, riu-te'n del boicot al cava. Si es fa, ha de ser d'acord amb Espanya. La independència ha de ser perquè els catalans visquin millor, no pas per entrar en temps d'inestabilitat; i els pensionistes han de cobrar la pensió.

- Què en penseu, de les declaracions de Pasqual Maragall a l'entrevista publicada a la revista de CiU?

- Del tema d'en Pasqual no comento declaracions ni contradecaracions. Tenint en compte qui és, la circumstància i els matisos, prefereixo no comentar-ne res.

- I del fet que Jaume Sobrequés hagi abandonat el PSC per donar suport a Artur Mas?

- En Jaume Sobrequés, que som amics de tota la vida, me'n va parlar. És lògic que una persona que des de fa dos o tres anys diu que és independentista se'n vagi amb els independentistes. Des d'una determinada evolució, pot sorprendre que algú que agafa la via secessionista se'n vagi amb en Mas. Deu veure que és la millor via... No estic segur que faci cap favor a Mas, si diu que Mas vol la independència. Si aquesta és la seva via, hauria pogut anar-se'n a ERC, amb Carretero o amb Laporta, però ell ha triat anar-se'n amb en Mas, que li deu haver dit que sí, que és independentista. Prenem nota tots plegats que Sobrequés se'n va amb en Mas perquè Convergència és independentista. Una dada més que CDC es llança a la vida secessionista.

- Des de la vostra talaia europea, la veieu possible o una quimera, la independència? Hi ha hagut estats nous en els darrers anys. I l'independentisme creix.

- Europa avui no vol més estats; hem de veure quina és la política que fem respecte a Europa. Ara bé, el més important és fer-hi amics. Europa és democràtica i accepta sempre les decisions preses democràticament. Aquí una minoria no té cap dret a imposar els seus criteris per molt activa que sigui, si comet il·legalitats. A CiU també són molt ambigus. L'experiència a Europa en els darrers anys m'ha ensenyat moltes coses,

sobretot m'ha acostat al realisme polític més contundent. Els ciutadans solen ser maniqueus i la política no és reduccionista, és plena de matisos.

- Tants caps, tants barrets...

- La societat també està dividida... La gent critica els polítics que no són dels seus; tothom té dret a criticar els polítics, però la situació actual dóna poc joc per a floritures: tots els països estan fotuts; és la primera crisi de la globalització.

- Tot plegat causa el desencís amb la política i els polítics.

- La gent deu tenir raons, però veig que és així a tot Europa. Les democràcies estan en situació de desencís, que porta a la no-participació. Els índexs d'abstenció remarquen l'allunyament. Els ciutadans estan emprenyats perquè les coses no van; després, perquè els meus són aquests i els altres no fan el que jo vull. Ara s'encreuen molts sentiments i problemes que no es resoldran mai. Sempre hi haurà polítics que criticaràs: és la realitat amb què hem de conviure i que es repeteix a tot Europa. Ara ho veurem amb els tres processos electorals oberts. L'handicap dels polítics és que som l'aparador i ens poden dir el que vulguin sense haver de demostrar res, com passa en segons quines tertúlies.

DE GIRONA A EUROPA

Laura i Helena, les seves filles, li diuen que a les fotos surt amb cara de foteta. Nascut a Girona el 29 de juliol del 1945, és professor universitari d'història contemporània. Ha escrit 18 llibres, dels quals 14 són d'història, i més de 150 articles acadèmics. Senador des del 2004, ha

estat diputat pel PSC entre el 1979 i el 2004. Ha estat primer secretari i president dels socialistes gironins. Ha presidit el consell nacional del PSC, i ha estat quinze anys a l'executiva. Ha presidit l'Assemblea de la Unió Europea Occidental (UEO) i l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa.